

Zomaar een week....

“Ja, hoe zag nou zo’n week er uit, dan moet ik toch wel even prakkizeren?”

We zitten aan tafel bij mw. Butter-Bokma, in haar huis aan de Landman. Na afloop van het optreden van Cees Prinsen met zijn Meidenkist raakten wij met haar aan de praat met als resultaat dat we een paar dagen later bij haar aan de koffie zitten. We zijn nieuwsgierig hoe een doodgewone week er nou zo’n beetje 60 jaar geleden uitzag. Alles had in die tijd namelijk een vast ritme, het begrip maandag wasdag komt tenslotte niet uit de lucht vallen.

Mw. Butter beaamt dat; “Ja, maandag was de vaste wasdag”, vertelt ze, “als het even kon zetten we zondagavond het witte goed al in de week, dat scheelde een hoop werk. ’s Ochtends ging het witte goed dan op de bleek en moesten we het nathouden want al drogende bleekte de was het beste. Daarna werd het opgekookt. Als dat gebeurd was deden we het in een grote houten tobbe om het te stampen. Klein goed ging op het wasbord. Als het uiteindelijk schoon was wrongen we het goed uit. Een wringer had ik niet. En daarna alles aan de lijn, als het mooi weer was buiten en ’s winters op zolder. Al het water wat we gebruikten moesten we eerst heet maken op de kachel en omdat ik geen afvoer had moest ik al het vuile water naar de sloot toe dragen. Later kreeg ik een dompelaar, een soort verwarmingselement dat je in de ketel kon hangen, dat was al een behoorlijke verbetering. Cor (Butter, haar man) werkte bij Hulskamp, de machinefabriek. Vaak waren z’n overalls zo vet en smerig dat ik ze met de schrobber op de grond boende, met de hand kreeg je die niet schoon. Met al dat wassen was de maandag heel goed gevuld.”

Ondertussen loopt ze naar de keuken met onze kopjes, “Jullie lusten nog wel een bakkie toch?” Als ze terugkomt vertelt ze verder. “Op dinsdag moest al het goed gestreken worden. Ik had al een elektrisch strijkijzer in die tijd. En verder moest je natuurlijk stoffen en vegen. Dat moest eigenlijk iedere dag want het was zo stoffig in die boerderij met al dat riet. Als het een beetje waaide lag alles onder het stof, het kwam zelfs in de kast met diggelengoed, want daar zaten zulke grote kieren in. Toen we twee jaar getrouwd waren kreeg ik een stofzuiger van Cor, een tweedehands, dat wel, maar ik was er verlegen blij mee. Verder gingen iedere dag de stoelen even naar buiten, ik was er zo trots op. Groen waren ze, gekocht bij De Pee.” Even later tovert ze een trommeltje tevoorschijn waar de bon voor de aankoop uit tevoorschijn komt.

“Woensdag was een dag zoals alle andere toen de kinderen er nog niet waren, maar toen die naar school gingen waren ze natuurlijk op de woensdagmiddag vrij en als de kinderen vrij waren was er altijd iemand thuis. Op donderdag deden we buiten het gewone werk, de ramen, naaien en stoppen. Breien deed ik niet, ik was geen breister. Op vrijdag het zelfde laken en pak. Natuurlijk moesten we dan niet vergeten om de grauwe erwten in de week te zetten voor zaterdag.”

“Op zaterdagochtend ging iedereen nog naar school en te werk. Ik ging dan naar de markt voor fruit en noem maar op en soms was ik aan het werk bij mijn zwager in bakkerij Den Haan. Eerst aan de Snaarmanslaan en later aan de Geesterweg. Natuurlijk was zaterdag ook de dag om het pad te harken en de stoep te schrobben. De zondag was voor ons een echte familiedag. Omdat wij niet kerkelijk waren hadden we daar alle tijd voor. In de zomer vaak op de fiets naar de Geitenwei in Schoorl of naar het strand en verder op familiebezoek.”

Verder waren we nog nieuwsgierig naar wat de mensen aten in die dagen. “Nou eigenlijk heel gewoon”, is het antwoord. “Gewoon bieten, rapen, rode en groene kool, andijvie met een sausje van boter, bloem en melk. Cor at het liever gewoon, die hield niet zo van liflafjes. We kochten 1 keer in de week een pond vlees en deden daar dan de hele week mee. Verder was de woensdag echt de gehaktdag. Zaterdags hadden we vaak peulvruchten op het menu, grauwe erwten of bruine bonen. Ook smolten we vaak niervet uit en aten dan de kaantjes op brood, ontzettend lekker was dat. Soms bakte mijn schoonmoeder, bij wie wij inwoonden, haardkoeken op zaterdag. Die leken een beetje op de shoarmabroodjes van tegenwoordig. Met boter of suiker of met oude kaas van Slikker was dat heerlijk. Op zondag aten we vaak stoofperen of appelmoes met bloemkool en sausijesjes of schouderkarbonaadjes. Ook maakten we dan vaak stijve pudding. De melk roomde ik dan af en dan hadden we ook nog een beetje slagroom.”

“Op 9 oktober aten we altijd bloemkool met biefstuk, dat was onze trouwdag, Cor was er gek op. Ja, en verder met kermis natuurlijk spouwers, die moest je doorsnijden en dan besmeren met boter. Je moest wel uitkijken dat ze niet braken, anders kreeg je geen verkering.”

Inmiddels is het bijna 11 uur geworden en bij onze komst is ons al duidelijk gemaakt dat dat toch wel bedtijd is. De fotoboeken gaan dicht en eigenlijk met een beetje tegenzin nemen we afscheid. We spreken wel af om nog een keer bij elkaar te komen. Bedankt voor een bijzonder plezierige avond!

Jack Muis
Cor Visser.